

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українська мова за професійним спрямуванням»

Рівень вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність «А2 Дошкільна освіта»
Галузь знань «А Освіта»

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «А Освіта», спеціальності «А2 Дошкільна освіта» за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта».

Розробник: Гуменюк Ірина Михайлівна, Доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ Мацук Людмила Олександрівна

Схвалено на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

протокол _____ від _____

Завідувач кафедри _____

Схвалено на засіданні науково-методичної ради Педагогічний факультет

протокол _____ від _____

Голова науково-методичної ради _____

Затверджено

Директор / декан _____

_____ року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
ПІБ	Гуменюк Ірина Михайлівна
Контактний телефон викладача	0980002038
E-mail викладача	iryna.humeniuk@cnu.edu.ua
Форма навчання	денна/заочна
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	1
Семестр	1
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1010
Графік консультацій	Щотижня
2. Передумови вивчення навчальної дисципліни	
Передумовами вивчення української мови за професійним спрямуванням є базові знання з української мови, здобуті на рівні загальної середньої освіти; знання основних мовних норм сучасної української літературної мови, функціональних стилів, особливостей офіційно-ділового та наукового стилів; уміння створювати й редагувати усні та писемні висловлення, дотримуватися норм мовленнєвого етикету, користуватися словниками, довідковими та електронними мовними ресурсами, здійснювати пошук, опрацювання й систематизацію інформації.	
3. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення є особливості професійного мовлення (усного й писемного) фахівців педагогічної галузі. Українська мова за професійним спрямуванням – це новітній універсальний курс, зорієнтований на фахово-мовленнєве вдосконалення студентів для полегшення їх майбутньої адаптації у професійному середовищі, здобуття авторитету в колективі та кар'єрне зростання.	

4. Мета вивчення навчальної дисципліни
Метою навчальної дисципліни є формування усного й писемного професійного мовлення студентів шляхом підвищення рівня низки компетентностей (дискурсивної, загальнонаукової, підприємницької, термінологічної, документної, редакторсько-коректорської), розвитку інноваційності мислення та роботи з інформацією, підтримання інтересу до професійної діяльності з метою формування особистості конкурентоздатного фахівця, готового до постійного самовдосконалення в обраній галузі. Основними цілями навчальної дисципліни є: - сформувати чітке розуміння понять «мова» і «мовлення», «українська національна мова» та «українська літературна мова», «мова професійного спілкування», їх спільних та диференційних ознак; - удосконалити володіння нормами сучасної української літературної мови, спираючись на шкільний курс; - сприяти усвідомленню ролі державної мови в професійній діяльності; - сформувати вміння диференціювати стилі сучасної української літературної мови, доречно користуватися їх засобами залежно від мети й ситуації спілкування; - домогтися засвоєння основних вимог Державного стандарту України на оформлення документів, правил укладання визначеного переліку документації; - забезпечити розуміння поняття «термін», виробити вміння знаходити терміни в комунікативному або текстовому масиві, зіставляти українські та іншомовні термінологічні відповідники, збагатити мовлення студентів фаховою термінологією; - сформувати вміння анотувати й реферувати наукові тексти, здійснювати бібліографічний опис джерел, оформлювати покликання; - сформувати навички редагування й коректування наукових текстів професійного спрямування; - удосконалити вміння презентувати результати самостійної роботи шляхом логічного й цікавого впорядкування інформації засобами інноваційних технологій; - сприяти набуттю студентами якостей часової, інформаційної та прагматичної підприємливості.
5. Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності
ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність). ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до само презентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (підприємницька компетентність).
Фахові (спеціальні) компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів). КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами. КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини. ФК 5. Трудові функції (професійні компетентності за груповою дією або групою трудових дій, що входять до них) за професійним стандартом: А2.1 Організаційна. Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою. В2.1 Педагогічне партнерство. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності. В3.1 Морально-етична. Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень. Г1.1 Здатність до навчання впродовж життя. Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності. Г2.1 Інформаційно-комунікаційна. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі. Г2.2 Здатність ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) та електронні освітні ресурси в професійній діяльності.										
Програмні результати навчання										
ПРН 1. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. ПРН 2. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей. ПРН 3. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.										
6. Організація навчання										
Вид заняття	Загальна кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
лекції	2					2				
практичні заняття / семінарські заняття	28					8				
лабораторні заняття										
самостійна робота	60					80				
Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Державна мова – мова професійного спілкування.	2	2		6	10	2	1		10	13
Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.		4		10	14		1		10	11

Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.		4		6	10		2		12	14
Документація з кадрово-контрактних питань.		4		6	10		1		12	13
Довідково-інформаційні документи.		4		10	14		1		12	13
Академічне письмо.		4		10	14		1		12	13
Редагування академічних текстів.		4		10	14		1		12	13
Контрольна робота.		2		2	4					
Разом	2	28		60	90	2	8		80	90

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Державна мова – мова професійного спілкування.	Усне опитування, презентація інформаційних проєктів, письмові завдання, робота в парах, тестові завдання.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.	Усне опитування, творча робота, письмові завдання, тестові завдання.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.	Робота з реквізитами, захист інформаційних проєктів, тестові завдання.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Документація з кадрово-контрактних питань.	Робота з документами, захист проєктів, індивідуальна тека з документами, тестові завдання.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Довідково-інформаційні документи.	Робота з документами, захист проєктів, індивідуальна тека з документами, тестові завдання.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Академічне письмо.	Бібліографічний опис джерел, робота з науковими текстами, письмові завдання, тестові завдання.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Редагування академічних текстів.	Робота з академічними текстами, редагування, тестові завдання, захист інформаційних проєктів.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)

Самостійна робота

Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Робота з науковими інформаційними джерелами.	Пошук, оформлення, бібліографічний опис джерел, складання плану, тезового конспекту.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Інформаційний проєкт з додаткових питань навчальної дисципліни.	Захист інформаційних проєктів.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)

Структурування документів.	Оцінювання письмової роботи.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Редагування документів.	Усний захист роботи.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Індивідуальна тека з документами.	Перевірка й оцінювання проєкту.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)
Редагування академічних текстів.	Оцінювання письмових робіт.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
---------------------------------	----------------------------	-----	--------

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю	екзамен
Загальна система оцінювання	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання результатів навчання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Вага оцінювання форм поточного контролю

лекції	
практичні / семінарські	20
лабораторні	
індивідуальне завдання	
контрольна робота	10
самостійна робота	20

Вага оцінювання форми підсумкового контролю

екзамен	50
---------	----

Шкала оцінювання

Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.

FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання дисципліни та потребує повторного вивчення курсу.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf>)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf>)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу та контроль знань здобувачів здійснюються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<http://surli.li/roxxqk>) і Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://surli.lt/uinnsy>).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (<https://surli.cc/caszlv>).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 172 с.
2. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Глосарій навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Івано-Франківськ: ТУР-Інтелект, 2020. 70 с.
3. Гуменюк І. М. Хронологічний бібліографічний покажчик праць з української мови за професійним спрямуванням у наукових виданнях кінця XX – початку XXI ст. Івано-Франківськ: ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2021. 88 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/11711>
4. Гуменюк І. М. Посібник-практикум з української мови за професійним спрямуванням (на основі текстоцентричного підходу) : навчальний посібник для студентів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ, 2022. 168 с.
5. Гуменюк І. М. Українська мова за професійним спрямуванням у схемах і таблицях : навчально - методичний посібник для викладачів і студентів педагогічних ЗВО. Івано - Франківськ, 2022. 184 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/13833>

6. Гуменюк І. М. Хрестоматія наукових праць з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Частина I (1994–2010 рр.). Івано-Франківськ, 2022. 224 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/13832
7. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 376 с. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_123.pdf
8. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412009.pdf
9. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. ДСТУ 4163-2020. URL: https://zakon.help/files/article/11494/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%204163_2020.pdf
10. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. К.: Алерта, 2010. 696 с.
Додаткова література
1. Стандарт державної мови «Український правопис». К.: Національна комісія зі стандартів державної мови, 2026. 426 с. URL: https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/2026/rishennja-komisiji/01-03/sdm-ukrayinskii-pravopis-vidannia.pdf
2. Гуменюк І. М. Самостійна робота студентів з вивчення української мови за професійним спрямуванням. New Inception : науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. 2021. № 3–4 (5–6). С. 52–61. https://doi.org/10.5281/zenodo.5972371
3. Гуменюк І. М. Навчально-методичне забезпечення української мови за професійним спрямуванням: концептуальні засади профілізації. Проблеми сучасного підручника. 2021. Вип. 26. С. 85–93. https://doi.org/10.32405/2411-1309-2021-26-85-93
4. Гуменюк І. М. Сучасні підходи до навчання української мови за професійним спрямуванням: перспективні вектори досліджень. Молодь і ринок. 2021. № 4. С. 92–99.
5. Гуменюк І. М. Методика навчання української мови за професійним спрямуванням як галузь української лінгводидактики. Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство». 2021. № 1 (11). С. 144–157. https://doi.org/10.31874/2520-6702-2021-11-1-144-157
6. Гуменюк І. М. Функційно-стилістичний підхід до навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів. Академічні студії. Серія : Педагогіка. 2021. Вип. 3. Ч. 1. С. 33–38. https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.6
7. Humeniuk I. The Project-Based Learning Technology in the Methodology of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. Mountain School of Ukrainian Carpaty. 2021. № 25. С. 89–95. https://doi.org/10.15330/msuc.2021.25.84-87
8. Humeniuk I. M. The Use of ICT to Provide the Components of the Methodical System of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. Mountain School of Ukrainian Carpaty. 2022. № 27. С. 12–16. https://doi.org/10.15330/msuc.2022.27.12-15
9. Гуменюк І. М. Структурно-функційна модель навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів і вихователів. Наукові записки Малої академії наук України. 2022. № 1 (23). С. 13–20. http://doi.org/10.51707/2618-0529-2022-23-02
10. Humeniuk I., Blyznyuk T. Interdisciplinary coordination in the primary school teacher and educator training system. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences. 2022. Vol. 9, № 1. P. 139 – 145. doi: 10.15330/jpnu.9.1.139-145
11. Humeniuk I. Gamification Elements in the Process of Ukrainian Language Training of Pedagogy Specialists. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences. 2023. Vol. 10, № 1. P. 126–132. http://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.126-132
12. Humeniuk I. Ai-Generated Content as a Tool for Improving the Linguistic Competence of Students. Mountain School of Ukrainian Carpaty. 2024. № 30. С. 73–77. http://doi.org/10.15330/msuc.2024.30.73-77

13. Гуменюк І. М. Мотивація як індикатор успішності навчання української мови за професійним спрямуванням: основні аспекти діагностування. Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. 2025. Вип. 70. С. 87–93. http://doi.org/10.31909/26168812.2025-(70)-11 URL: http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/355
Додаткові електронні ресурси
1. Національна платформа з вивчення української мови Міністерства культури та інформаційної політики України: вебсайт. URL: https://speakukraine.net/
2. ДСТУ 4163-2020. URL: https://zakon.help/article/nacionalnii-standart-dstu-41632020-derzhavna?menu=82
3. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 19 вересня 2019 року № 114-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text

Викладач

Гуменюк Ірина Михайлівна, Доктор педагогічних наук,
професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій
